

REFERAT LIGI POLSKIEJ

Towarzystw Pudowniczo-Pożycz-
kowych i Kas Oszczędności
w Stanie Illinois.

ARCHIVES AND MUSEUM
OF THE POLISH ROM. CATH. UNION

1 9 1 3

Druk Dziennika Narodowego, 1072 Milwaukee Ave.
CHICAGO, ILLINOIS.

REFERAT

LIGI POLSKIEJ

Towarzystw Budowniczo-Pożycz-
kowych i Kas Oszczędności
w Stanie Illinois.

1 9 1 3
Druk Dziennika Narodowego, 1072 Milwaukee Ave.
CHICAGO, ILLINOIS.

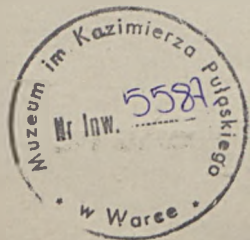
REFERAT

Ligi Polskiej Towarzystw Budowniczo-Pożycz-
kowych i Kas Oszczędności
w Stanie Illinois.

Nawet najwięcej zarabiająca jednostka nie baczna na 'dnie późniejsze, nie odkładająca grosza na czarną godzinę życia, schodzi wreszcie do nędzy nędzarzy, których ostatnie 'dnie życia goryczą są przepojone a społeczeństwu ciężarem się stają. Ileż przed oczyma naszymi przesunęło się strasznych tego rodzaju przykładów — ileż razy my sami spieszyć już musieliśmy z pomocą nędzy, jaka stała się powodem niebacznego patrzenia na jutro.

Człowiek przezorny nie dopuszcza do takiej ostateczności i z każdorazowego zarobku odkłada pewną część, aby, gdy pracy zabraknie lub choroba nawiedzi, nie trzeba było wyciągać ręki do drugich i o pomoc prosić.

Sposoby oszczędzania są różne, stosownie do kapitałów, jakimi dana jednostka obdaruca. Dla nas ciężko w Ameryce pracujących biedaków, najodpowiedniejsze są Towarzystwa budowniczo-pożyczkowe i ich kasy oszczędności dlatego, że nie są one obliczone ani na wyzysk ani na ryzyko, prowadzone i kontrolowane są przez samych składających w nich pieniądze. W towarzystwie więc budowniczo-pożyczkowym pieniądze są zawsze pewne, bo są one wypożyczone na majątki, na pierwsze hipoteki, a przez częściowe spłacania tychże i przez tygodniowe wpłaty, w kasie zawsze pieniądze się znajdują, na potrzeby swoich członków. To też w razie choroby, lub biedy, lub jakiegokolwiek wypadku, każdy członek wie gdzie się udać po wsparcie.

Wielu jest opiekunów ludu, ale najlepszymi opiekunami, zabezpieczającymi lud polski i prowadzącymi do dobrobytu — to Towarzystwa Pożyczkowe i Kasy oszczędności. O tem świadczą tysiące majątności uzyskanych dla ludu polskiego a po największej części przez Towarzystwa Pożyczkowe. Towarzystwa te są prawdziwym przyjacielem ludu robotczego, gdyż

prowadzą do majątku i podnoszą go i dają mu coraz większe znaczenie w oczach obconarodowców.

Dlaczego winniśmy oszczędzać.

Towarzystwa Pożyczkowe i ich Kasy Oszczędności zabezpieczają każdego do nich należącego człowieka. Każdy człowiek, posiadający rodzinę lub też samotnie żyjący, powinien zawsze o tem pamiętać, że prędzej czy później przyjdzie czas, gdy nie będzie już więcej zdolnym do pracy, już to przez chorobę, już to przez starganie i zużycie swych sił fizycznych. Nie mogąc już zarabiać, musi koniecznie posiadać jakiś własny fundusz na swe utrzymanie i swojej rodziny. W przeciwnym razie będzie zmuszony szukać przytułku w publicznej ochronce, albo zebrać na starość lub też marnie zginąć i zostawić swą rodzinę w nędzy. Nie można również zapomnieć i o tem, że bieda i głód są największymi nieprzyjaciółmi człowieka. Człowiek choć uczciwy z gruntu, jednak w niedostatku i nędzy dopuści się pod wpływem rozpaczony nawet czynić

zbrodniczego. Człowiek jednak może zabezpieczyć się, jeżeli chce przed rozmaitemi trudnościami nędzy i jej następstwami w bardzo łatwy sposób.

Gdy zdrowie służy i zarobki są dobre, po opłaceniu kosztów utrzymania, człowiek reszty pieniędzy nie powinien wydawać i trwonić na zbyteczne rzeczy, ale złożyć je do kasy Oszczędności w Towarzystwie Budowniczo-Pożyczkowym przez zakupienie kilka akcji. Tam będą one o wiele bezpieczniejsze aniżeli przechowywane w piecach, w łózkach lub noszeniu w kieszeni.

W Towarzystwie Budowniczo-Pożyczkowym pieniądze są zawsze pewne, bo są one wypożyczone na majątki, na pierwsze hipoteki.

Oszczędność jest podstawą dobrobytu każdego człowieka. Na pieniądź pracujemy, więc pieniądź powinien pracować na nas. Bardzo wielu rodaków należy do spółek innej narodowości, a najwięcej do Czechów. Tam są traktowani niesumienne i nie mogą się poszczycić żadnymi korzyściami. Wstyd takim Rodakom. Ma-

ją swoje Towarzystwa Pożyczkowe i Banki Polskie a do obcych się cisną.

Regularna i stała oszczędność jest najpewniejszą drogą do majątku.

Prawdziwem dobrodziejstwem dla ludu roboczego są Towarzystwa Pożyczkowe i Kasy Oszczędności. Uczą one bowiem każdego człowieka oszczędności, wpajają w niego ten wielce chwalebny zwyczaj regularnego składania grosza na czarną godzinę. Aby mózdz ciągnąć pewne korzyści ze spółki takiej, każdy musi koniecznie opłacać swą należytość co tydzień lub miesiąc i w tem właśnie leży główny czynnik, działający tak zbawiennie na człowieka. Bo zwyczaj, jak mówi przysłowie, to druga natura człowieka. Opłaty akcji w spółkach pożyczkowych, są małe, bo można wkładać tylko jednego dolara tygodniowo. Bagatela to dla najuboższego robotnika, a po mniej więcej sześciu latach otrzymuje się ładną sumkę bo \$400.00.

Jeżeli zarobek jest dostateczny, to człowiek może płacić więcej, zapisując

się na \$1000.00, \$1500.00, \$2.000, lub nawet więcej.

Chcąc podnieść dobrobyt wśród Polaków, trzeba uczyć i przekonywać naszych rodaków, aby wstępowali do polskich spółek Budowniczo-Pożyczkowych. We wszystkich polskich osadach powinny być takie Towarzystwa Poż. i Kasy Oszczędności, ażeby Polacy nie potrzebowali szukać pomocy u innych narodowości. Nasze polskie spółki pożyczkowe wzrastają w członkach i w finanse. Do tego też przyczynia się nasza Stanowa Liga Polskich Towarzystw Pożyczkowych i Kas Oszczędności, która stale wzrasta w potęgę i wywiera już niemały wpływ w różnych dzielnicach miasta.

W miesiącu sierpniu, w dniach 7 i 8-go 1913, odbyła się konwencya w Milwaukee, Wisconsin wszystkich Towarzystw Budowniczo - Pożyczkowych na Stany Zjednoczone. Sekretarz generalny odczytał raport roczny, którego część tu dołączamy. Majątek Tow. Poż. i Kas Oszczędności w Stanach Zjednoczonych powiększa się bardzo prędko, bo więcej, jak sto milionów dolarów rocznie. Rachunki zesze-

go roku przedstawiają się, że Towarzystwa Pożyczkowe miały bardzo korzystny rok, a jak statystyka pokazuje 'wspierane są one przez robotczą klasę ludu, która wzięła do nich wielkie i słuszne zaufanie. Praca spółek pożyczkowych jest cicha i stała, ale owoce jej są wielkie i korzystne dla ogółu.

Nie tylko zbierają one pieniądze, które są filarem klasy robotczej, ale używają te pieniądze na budowę nowych domów.

W Stanach Zjednoczonych obecnie mamy 6,284 spółek Budowniczo-Pożyczkowych, z liczbą członków, która wynosi: 2,518,442. Majątek tych Spółek wynosi 1,136,949,465.00 dolarów.

Majątek polskich Spółek w powiecie Cook, Stanie Illinois wynosi \$5,121,745.20.

Oszczędzajmy!

Jednym z najlepszych Stowarzyszeń w którejkolwiek miejscowości, lub osady jest dobrze zorganizowane Towarzystwo Pożyczkowe i Kasa Oszczędności, prowadzone przez sumiennych i rzetelnych urzędników.

Dobroć Towarzystw Pożyczkowych, jest nie do opisania. Nietylko, że one służą jaką miejscą do deponowania i Składania pieniędzy i swych oszczędności, ale dają one pewniejszą gwarancję, depozytaryuszowi ulokowania pieniędzy na najpewniejszych podstawach.

Pieniądze wypożyczone przez Towarzystwo Pożyczkowe i Kasy Oszczędności, najczęściej są ulokowane na Realności, w danej miejscowości i zawsze akcyonariusze mają sposobność oglądania swoich kapitałów, już pomijając wielką korzyść, którą każde Towarzystwo Pożyczkowe płaci.

Zatem dążmy wszyscy, ażeby się przyzwyczaić do oszczędzania i nabycia tak drogiego nałogu oszczędzania na szarą godzinę, a zapewnimy sobie byt niezależny i rodzinom naszym."

Zatem obowiązkiem Towarzystw Pożyczkowych, jest kształcenie ludzi tej wielkiej zasady, pod dogodnymi i pewnymi warunkami.

Połączy przedewszystkiem powiitni baczyc, ażeby zapisywać się do Towarzystw Poż. i Kas Oszczędności, kontrolowanych

przez samych rodaków, gdyż przez łącznie się do Towarzystw Pożyczkowych Polskich podnosimy wartość majątków polskich, co nas przedstawi w oczach innych narodowości jako ludzi oszczędnych i pracowitych i którzy przez to będą zmuszeni liczyć się z nami i dawać Polakom słowo uznania, co im się słusznie należy.

Gdzie się zapisywać.

Sposobności zapisania się do któregokolwiek towarzystwa Pożyczkowo-Budowniczego jest sporą, gdyż spółek polskich w samym tylko stanie Illinois mamy około 75, w samem natomiast mieście Chicago 51, zgłosić się więc można do najbliższego z niżej podanej listy towarzystw budowniczo-pożyczkowych, do Liigi należących, a mianowicie:

LISTA.

Towarzystwo Pożyczkowe Alberta Wachowskiego na Kazimierzowie, z filiami: w Town of Lake, Bridgeport, Blue Island, w Harvey, So. Chicago, Kensington, Brig-

hton Park, West Pullman i Chicago Heights.

2. Tow. Poż. Każ. Pułaskiego, 10 wardy w Chicago, Ill., na Kazimierzowie.

3. Tow. Poż. 15-tej wardy Chicago, Ill. na Jadwigowie.

4. Tow. Poż. Króla Jagiełły, Chicago, Ill.

6. Tow. Poż. Wszystkich Świętych, Chicago, Illinois, na Jadwigowie.

7. Tow. Poż. Polonia, Chicago, Ill., na Kazimierzowie.

8. Tow. Poż. Słowiańsko-Polskie, Chicago, Illinois, na Town of Lake.

9. Tow. Poż. św. Józefa, Chicago, Ill., na Stanisławowie.

10. Tow. Poż. Orła, Chicago, Ill., na Młodziankowie.

11. Tow. Generała Sowińskiego, Chicago Illinois, w Hawthorne, Ill.

12. Tow. Poż. Pułaskiego 6-tej wardy Chicago, Illinois, na Bridgeport.

13. Tow. Poż. Sobieskiego, Chicago, Ill., na Town of Lake.

14. Tow. Poż. św. Jacka, Chicago, Ill., w Avondale.

15. Tow. Poż. Bartosza Głowackiego, Chicago, Ill., na Wojciechowcie.

16. Tow. Poż. Białego Orła, Chicago, Ill. na Town of Lake.

17. Tow. Poż. Pułaskiego, Chicago, Ill., na Stanisławowie.

18. Tow. Poż. Św. Jadwigi, Chicago, Ill. na Jadwigowie.

19. Tow. Pż. Augustyna Krleckiego, Chicago, Ill., na Piotro Pawłowie.

21. Tow. Poż. Skarb Polski, Chicago, Ill., na Kazimierzowie.

22. Tow. Poż. Avondale, Chicago, Ill., w Avondale.

23. Tow. Poż. Kensington, Kensington, Illinois.

24. Tow. Poż. Księdza Gordona, Chicago, Ill., na Maryanowie.

25. Tow. Poż. 16-tej wardy, Chicago, Illinois, na Stanisławowie.

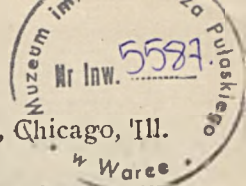
26. Tow. Poż. Kraków, Chicago, Ill., w Town of Lake.

27. Tow. Skała Polska, Chicago, Ill.

27. Tow. Skała Polska, Chicago, Ill., w Chicago, Ill., na Bridgeport.

29. Tow. Poż. Szopena, Chicago, Ill., w Town of Lake.

30. Tow. Poż. Króla Jagiełły, Chicago, Illinois, na Stanisławowie.

31. Tow. Poż. Polsko-Amerykańskie, — Chicago, Ill., w Town of Lake.

32. Tow. Poż. Św. Franciszka, Chicago, Illinois.

33. Tow. Poż. Św. Stanisława B. i M. w Cragin, Ill.

34. Tow. Poż. Św. Jana Kantego, Chicago, Ill., na Kantowie.

Razem do szeregu.

Jak wyżej już wspomnieliśmy, sposobności jest sporo. Nie powinno też być ani jednego Polaka w Chicago, któryby do tych zbawiennych organizacji nie należał. Zapisujmy się wszyscy. Im więcej nas będzie, tem większe będzie nasze bogactwo narodowe, tem mniej będzie pośród nas nędzy. A w tym kierunku przede wszystkim wyteńczyć winniśmy wszystkie nasze siły, bo oszczędność jest zarazem wielkim czynem narodowym.

Po stu latach naszej niewoli powinniśmy przyjść do przekonania, że wrogowie nasi nic nam nie pomogli. Jeżeli chcemy być NARODEM i mieć znaczenie u obcych, musimy sobie sami pomagać i wzajemnie się popierać, jak to czynią inne na-

rody. Przypatrzmy się tylko naszym braciom w Poznańskim! Jest ich o wiele mniej niż nas w Ameryce, nie mają też wolności, jak my, ani takich wielkich zarobków, a jednak wśród najcięższych warunków potworzyli polskie spółki Bankowe, których Oszczędności sięgają poważnej sumy, bo przeszło 450 milionów marek. Nawet Niemcy mimo nienawiści muszą ich szanować za tę solidarność, jaką wykazują w obronie swej narodowości. — Dołóżmy więc starań, aby zrzeszeni w Lidze i my wśród obcych zasłużyli sobie na podobny szacunek.

ZARZĄD:

Jan Grzegorzewski, prezes,

Jan Sakwiński, wice-prezes,

Roman J. Drzewiecki, sekretarz,

Albert Wachowski, skarbnik.

DYREKTORZY:

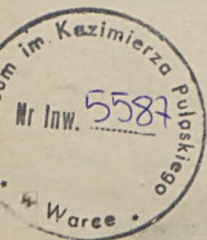
August Kochański,

Julian Szczepański,

August Czosek,

Michał Świątkowski,

Franciszek Stanisławski

8975

ARCHIVES AND MUSEUM
OF THE POLISH ROM. CATH. UNION

ARCHIVES AND MUSEUM
OF THE POLISH ROM. CATH. UNION